

ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

ΤΑ ΝΕΑ Σαββατοκύριακο 27-28 Μαρτίου 2010

Οι «σεφ» του Μυστικού Δείπνου

Οι φραντζόλες μεγαλώνουν, τα πιάτα γεμίζουν και οι μερίδες αυξάνονται στο τραπέζι του Μυστικού Δείπνου, τα τελευταία 1.400 χρόνια. Αυτό τουλάχιστον υποστηρίζει νέα επιστημονική έρευνα που έβαλε στο μικροσκόπιο 56 κορυφαία έργα τέχνης

Σελίδες 4-5

πάμε σινεμά

Δύο ντοκιμαντέρ ξεχωρίζουν αυτή την εβδομάδα, το οσκαρικό «Σε τεντωμένο σχοινί» και το ελληνικό «Τα παιδιά δεν παίζει»

Σελίδα 9

πάμε θέατρο

Έναν εκσυγχρονισμένο «Δον Ζουάν» παρουσιάζουν στο Εθνικό Θέατρο οι Γιάννης Μπέζος και Αιμίλιος Χειλάκης

Σελίδα 8

» ΕΚΘΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΔΙΑΣΗΜΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΣΤΟ ΜΠΟΡΝΤΟ

Ο «πράσινος» Ρέντζο Πιάνο

NY TIMES PHOTO

AP PHOTO

Της Έφης Φαλιδά

Ο Ρέντζο Πιάνο είναι ένας αρχιτέκτονας - ποιητής που εμπνέεται από το περιβάλλον, που αφίνεται στη μαγεία του ταξιδιού, στα γνώση των μουσικών ενός τόπου. Και που το έργο του δεν πρόκειται - όπως σημειώνουν οι «New York Times» - να αποτελέσει αφετηρία επανάστασης.

Ωστόσο, ο κόσμος σήμερα έχει ανάγκη από την ποιητική ματιά της αρχιτεκτονικής πάνω στο δομημένο περιβάλλον. Και τα κτίριά του μιλάνε για ηρεμία και όχι για συγκρούσεις. Αυτή η ηρεμία στα καλύτερα του έργα μπορεί να μας παρασύρει και να υποθέσουμε ότι ζούμε σε έναν πολιτισμένο όμορφο κόσμο. Γιατί ο Ρέντζο Πιάνο έχει αδυναμία στη μουσική, στην επίδραση του αέρα και του φωτός όταν εισβάλλουν στις αισθήσεις του.

«Αρχιτεκτονική σημαίνει να κατασκευάζεις έ-

να καταφύγιο τόσο γενναϊόδωρο ώστε να το προσαρμόσουν οι άνθρωποι στις απαιτήσεις τους», είπε σε μια πρόσφατη διάλεξη του. Το ίδιο άλλωστε δηλώνουν και τα έργα του, το Πάρκο της Μουσικής στη Ρώμη, το Ωδείο Νικολό Παγκανίνι στην Πάρμα, το Περίπτερο Σάι Τομπλάι στο Τέξας και στην ίδια περιοχή το Κέντρο Γλυπτικής Νάσερ.

Από την ημέρα που αποφοίτησε από την αρχιτεκτονική σχολή, η καριέρα του τον οδήγησε σε όλες τις γωνιές του πλανήτη για μουσεία, εργοστάσια και ανανεώσεις αστικών κέντρων. Ναι, τον γνωρίζουμε από το 1971 όταν παρέδωσε στους Παριζιάνους μαζί με τον συνεργάτη του Ρίτσαρντ Ρότζερς το Πολιτιστικό Κέντρο Ζορζ Πομπιντού στην καρδιά του Μαρτί. Έχει καταφέρει να αφογκράζεται τον χώρο και τη σχέση των ανθρώπων γύρω από αυτόν και κάθε φορά να εξερευνά νέες τεχνολογίες.

Εκείνο που τον χαρακτηρίζει είναι η εμμονή

του με το φως. Σε κάθε έργο του επιδιώκει το κτίριο στο εσωτερικό του να έχει σχέση με το φυσικό φως. Φταίει η γενέτειρά του, Γένοβα, παραδέχεται, που ως λιμάνι της Μεσογείου λούζεται στο φως γεγονός που τον σημάδεψε στη δημιουργική του πορεία. Αλλά και στην επιδίωξη του να κάνει συμμετοχούς στα έργα του επιστήμονες από διαφορετικά πεδία γνώσης: μηχανικούς, αρχιτέκτονες τοπίου, ανθρωπολόγους, μουσικούς ή ειδικούς της τέχνης. Το φως θέλει να «πλάσει» και στο έργο του για την Αθήνα: το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος στο Φαληρικό Δέλτα.

«Ελπίζω ότι η καλή αρχιτεκτονική - με τους όρους της αισθητικής - θα εμπνεύσει κάποια στιγμή τον κόσμο να συμπεριφερθεί σωστά. Επειδή ζούμε πράγματι σε έναν καλύτερο κόσμο», λέει ο Ρέντζο Πιάνο.

Ανάμεσα στα έργα του Ρέντζο Πιάνο ξεχωρίζει το Πολιτιστικό Κέντρο Ζαν Μαρί Τζιμπάου στην Νουμέα της Νέας Καληδονίας. Το κέντρο απλώνεται σε μια στενή λωρίδα γης στη λιμνοθάλασσα έξω από την πρωτεύουσα της νήσου στον Ειρηνικό Ωκεανό. Μέσα στην πυκνή βλάστηση ο Πιάνο ανόρθωσε δέκα κτίσματα σε σχήμα καλύβας που παραπέμπουν στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική του πολιτισμού των ιθαγενών Κανάκ «Έχοντας βυθιστεί σε μία εντελώς διαφορετική αλλά συναρπαστική κουλτούρα, η εμπειρία που άντλησα ήταν από εκείνες που σου αλλάζουν τη ζωή» λέει ο ίδιος για το έργο του

» ΓΥΡΙΣΤΕ ΣΕΛΙΔΑ

«Αρχιτεκτονική σημαίνει φως»

Ο Ρέντζο Πιάνο θεωρείται ο αρχιτέκτονας του οποίου τα έργα κάνουν διάλογο με τους χρήστες. Δηλαδή δεν κάνει αρχιτεκτονική για τη φόρμα του κτιρίου, αλλά για τη λειτουργία. Σε αυτήν τη λεπτομέρεια στηρίζεται η έκθεση των σημαντικότερων έργων του γραφείου του RPBW στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής στη γαλλική πόλη Μπορντό.

Με τίτλο «Repons», η έκθεση είναι αφιερωμένη στο ομώνυμο έργο του συνθέτη Πιερ Μπουλέζ, ο οποίος υπήρξε διευθυντής στο κέντρο σύγχρονης μουσικής IRCAM – κτίριο που του παρέδωσε ο Πιάνο όταν ολοκλήρωσε τον σχεδιασμό του γειτονικού Πολιτιστικού Κέντρου Ζορζ Πομπιντού.

Οι μαρτυρίες των χρηστών είναι ζωτικό τμήμα αυτής της έκθεσης αρχιτεκτονικής. Και παρουσιάζονται μαζί με τις μακέτες, τα σχέδια και τις φωτογραφίες των μεγάλων έργων του, σε βίντεο. Η Αδελφή Μπριζίτ, για παράδειγμα, από τη Μονή Κλαριτών, λέει ότι «δεν επρόκειτο να μας φτιάξει ένα κτίριο σαν το Μπομπούρ. Ο Ρέντζο Πιάνο ήρθε κι έμεινε στο μοναστήρι μας. Όχι γιατί ήθελε να ακολουθήσει τον μοναστικό βίο, αλλά για να κατανοήσει την πνευματικότητα του τάγματός μας».

Στοιχεία όπως αέρας, νερό, φως και φυτά είναι η έμπνευση του Ρέντζο Πιάνο για τον σχεδιασμό κτισμάτων

Ο Ρομπέρτο Λούτσι, σχεδιαστής και συνεργάτης του Πιάνο σε τέσσερις κατοικίες στο Μιλάνο, προσθέτει τη δική του μαρτυρία: «Ήμασταν μία παρέα φίλων που δεν είχαν λεφτά. Είχαμε μόνο ένα οικόπεδο και την επιθυμία να κάνουμε ο καθένας το σπίτι του. Ο Πιάνο μας πρότεινε απλούς όγκους που έμοιαζαν με μικρές εργοστασιακές μονάδες χωρίς φέροντες οργανισμούς και με πολλή πρασινάδα ολόγυρα. Αυτές οι κατοικίες στο εσωτερικό θα μπορούσαν να διαρρυθμιστούν ανάλογα με τις επιθυμίες καθενός. Οι ένοικοι δέχτηκαν την πρόταση, αλλά μας θεώρησαν εξωγήινους».

Ανάμεσα στα έργα του Ρέντζο Πιάνο που παρουσιάζονται στο «Repons» ξεχωρίζει το Πολιτιστικό Κέντρο Ζαν Μαρί Τζιμπάου στη Νέα Καληδονία, όπου μέσα στην πυκνή βλάστηση κατασκεύασε δέκα κτίσματα σε σχήμα καλύβας που παραπέμπουν στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική της φυλής Κανάκ.

«Δεν πήγα εκεί με την έτοιμη συνταγή μου για σπαγκέτι», λέει ο αρχιτέκτονας. «Το χειρότερο λάθος θα ήταν να δημιουργούσαμε έναν αποικιακό θρίαμβο επί αυτού του πολιτισμού. Στοιχεία όπως αέρας, νερό, φως και φυτά ήταν η έμπνευση για τον σχεδιασμό των κτισμάτων. Η εξωτερική όψη είναι βασισμένη στις τεχνικές κατασκευής των Κανάκ, ενώ στο εσωτερικό κυριαρχεί η απλότητα και η διακριτική χρήση υλικών όπως γυαλί, ξύλο, ατσάλι».

➤Ε.Φ.

Διατομή της μακέτας του Ρέντζο Πιάνο για το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος στο Φαληρικό Δέλτα, το οποίο ο αρχιτέκτονας χαρακτηρίζει ως «δημόσιο τόπο συνάντησης» και ως κτίριο που αξιοποιεί το «τόσο ιδιαίτερο φως της Αθήνας»

Επέμβαση στην «όμορφη θέα» της Αθήνας

Ο Ρέντζο Πιάνο είναι ένα αρχιτεκτονικό βραβείο Πρίτζκερ ανάμεσά μας. Έχοντας αναλάβει ένα έργο στην περιοχή του Φαληρικού Δέλτα από το Ελληνικό Δημόσιο, μιλάει για την αρχιτεκτονική ως σύνθεση όλων των τεχνών, που δίνει έμφαση στις ανάγκες του ανθρώπου και βάζει τέλος στα αυταρχικά κτίρια. Ο νέος τόπος θα έχει το όνομα Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα

Σταύρος Νιάρχος και θα βρίσκεται στην περιοχή του πρώην Ιππόδρομου στα σύνορα με την Καλλιθέα. Θα είναι το νέο σπίτι της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και της Εθνικής Βιβλιοθήκης μέσα σε μια έκταση πρασίνου που θα λάβει διαστάσεις Μητροπολιτικού Πάρκου. «Το όνομα της περιοχής παραπέμπει σε όμορφη θέα. Όμως σήμερα οι χτισμένοι όγκοι

και η πυκνή δόμηση φαίνεται πως έκλεψαν από την Καλλιθέα αυτό το προνόμιο. Η ιδέα μας λοιπόν βασίζεται σε αυτήν την επιστροφή της κλεμμένης θέας. Και για να το πετύχουμε δημιουργούμε έναν λόφο ύψους 30 μέτρων στο σημείο της Βιβλιοθήκης. Στο τελευταίο επίπεδο του κτιρίου δημιουργούμε το Αναγνωστήριο, που θα έχει χαρακτήρα και

κατοικήσιμο χώρο (living room), με μεγάλα ανοίγματα προς τη θάλασσα και προς την πόλη. Θα προσπαθήσουμε να εκμεταλλευτούμε το φως που είναι τόσο ιδιαίτερο στην Αθήνα για να δημιουργήσουμε ένα κτίριο ελαφρύ και διάφανο που δεν θα επιβαρύνει το τοπίο», λέει για το έργο που χρηματοδοτεί ως γνωστόν με 550 εκατ. ευρώ το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Έναν γυάλινο πύργο που «θα αιωρείται σαν τον Βράχο του Ρενέ Μαγκρίτ», όπως λέει και θα τροφοδοτείται με ενέργεια σχεδόν αποκλειστικά από τις φωτοβολταϊκές κυψέλες στα 3.350 τ.μ. της εντυπωσιακής επικλινούς –κωνικής– στέγης του σχεδίασε, με προοπτική να τον ολοκληρώσει το 2012, ο Πιάνο για το Λονδίνο, σε έκταση 55 στρεμμάτων μπροστά στο σταθμό London Bridge του Μετρό

Με μια ματιά

■ Γεννήθηκε στη Γένοβα της Ιταλίας το 1937
■ Σπούδασε στο Πολυτεχνείο του Μιλάνου και άρχισε να

εργάζεται με πειραματικές ελαφριές κατασκευές και καταφύγια

■ 1971: δημιούργησε με τον Ρίτσαρντ Ρότζερς του Κέντρου Ζορζ Πομπιντού στο Παρίσι, που «μιλάει» για το τέλος των αυταρχικών δημόσιων κτιρίων

■ 1998: βραβείο Πρίτζκερ, το αντίστοιχο βραβείο Νόμπελ για τους αρχιτέκτονες

■ 2008: χρυσό μετάλλιο του Αμερικανικού Ινστιτούτου Αρχιτεκτόνων

■ Πρόσφατα έργα του: το νέο κτίριο των «New York Times» στη Νέα Υόρκη, το πράσινο κτίριο της Ακαδημίας Επιστημών της Καλιφόρνιας

Η ΝΕΑ ΤΑΣΗ

ΣΤΙΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

Μόδα σαν παραμύθι

Στον κόσμο των παραμυθιών όλα είναι πιθανά, δηλώνει ο οίκος Hermes και επιλέγει τη Χιονάτη, την Ωραία Κοιμωμένη και άλλους ήρωες ως άξονα των σχεδίων του

Της Έφης Φαλιδα

Η σημασία στην ποιότητα της χειροποίητης δουλειάς των άριστων τεχνιτών είναι και το μάντρα του οίκου Hermes. Κάτι που δικαιολογεί την υψηλή τιμή των αντικειμένων του παριζιάνικου οίκου. Είτε μιλάμε για ένα μεταξωτό ζωγραφισμένο στο χέρι μαντίλι, ένα δερμάτινο μπρασελέ με κάποια στοιχεία που θυμίζουν το DNA του οίκου (δηλαδή το άθλημα της ιππασίας), είτε για τα αντικείμενα πόθου που σχηματίζουν λίστες αναμονής (βλ. τσάντες Birkin ή Kelly), ακόμα και για τα ρούχα της συλλογής πρετα πορτέ που σχεδιάζει ο Ζαν Πολ Γκοτιέ, η έννοια του χειροποίητου υπάρχει παντού. Και είναι μία από τις ενδείξεις του υλικού πολυτισμού – όπως θα επεσήμαινε και ο ιστορικός Φερνάν Μπροντέλ – που συνδέουν την κοινωνία με την οικονομία.

Στην περιοχή Μαρέ, στην πιο παλιά περιοχή του ιστορικού κέντρου της γαλλικής πρωτεύουσας, ο οίκος πολυτελείας παρουσίασε ένα «υπερπαραμύθι». Οι ήρωες των Αδελφών Γκριμ και του Σαρλ Περό ξεπρόβαλλαν στις παλιές αίθουσες, τους διαδρόμους, τους εξώστες και τα μαρμάρινα σκαλοπάτια του Μουσείου Φύσης και Κινηγιού. Ναύτες με κεφάλι σαρδέλας, πρίγκιπες - Βάτραχοι, υπηρέτες με κεφάλι άγριου σκύλου, νεράιδες και ξωτικά, τα Αδέλφια Χάνσελ και Γκρέτελ, γοργόνες και πλάσματα του βυθού, κακιές μάγισσες, καλοί θάμνοι εξιστόρησαν πως «είναι δύσκολοι καιροί για πρίγκιπες».

Τι θέλει να πει ένα παραμύθι; Περιγράφει ένα πέρασμα, αναγκαίο και δύσκολο, με δοκιμασίες ακατόρθωτες. Ένα πέρασμα που ωστόσο έχει καλό τέλος. Ο οίκος Hermes σε αυτήν τη δύσκολη οικονομική χρονιά, προτίμησε να επιλέξει για θέμα της χρονιάς την τέχνη των παραμυθιών και της αφήγησης. Για να παρουσιάσει σε μία βραδιά στο Παρίσι όλη τη δύναμη των παραμυθιών, όλους τους ήρωες που γνωρίζουμε – όσοι τουλάχιστον πρόλαβαν να μεγαλώσουν με τις διηγήσεις και τα αναγνώσματα παραμυθιών. Και να πει με διακριτικό και κομψό τρόπο, όπως ακριβώς είναι και τα αντικείμενά του, τη μόνη αλήθεια που βιώνουμε: ότι η προσαρμογή σε μία νέα πραγματικότητα είναι πάντα οδυνηρή και τελειώνει όταν έρθει η επίτευξη μίας ικανοποιητικής ωριμότητας.

Η Εύα Χερτζικόβα παρουσιάζει τη γυναικεία καλοκαιρινή συλλογή που σχεδίασε ο Ζαν Πολ Γκοτιέ για τον Hermes. Το μπλε βαθύ της νύχτας στο ύφασμα της διάφανης μουσελίνας, που σχηματίζει αέρινα πέπλα στο βραδινό της φόρεμα, τη μεταμορφώνει σε μυστηριώδη μάγισσα

Ο πρίγκιπας του παραμυθιού με το λευκό άλογο είναι το κλισέ των ρομαντικών γυναικών σε ηλικία γάμου. Στη βραδιά Hermes στην αυλή του Μουσείου Φύσης και Κινηγιού, το παραμυθένιο ζεύγος συνδέσε τους πόθους με την ιστορία του οίκου που άρχισε με σέλες και τα πάντα γύρω από τα άλογα το 1837. Ο τεχνίτης της σέλας, ο σιδηρουργός, ο παπουτσίς, ο βυρσοδέψης, οι εργάτες στα εργαστήρια της Λυών που επεξεργάζονται το μετάξι για τα μαντίλια συνθέτουν την ιστορία αυτού του οίκου πολυτελείας

Μια φορά κι έναν καιρό οι ήρωες των παραμυθιών χώρεσαν στα μεταξωτά μαντίλια: από πάνω και δεξιόστροφα: η Μικρή Γοργόνα, Η Ωραία Κοιμωμένη, Ο Παπουτσωμένος Γάτος, η Κοκκινοσκουφίτσα, απεικονίζουν ιστορίες από το θέμα της σεζόν «Compte et Raconte»

Η μάγισσα Τρούντε μεταμόρφωσε ένα κορίτσι σε πολυθρόνα. Άφησε μόνο τα πόδια της να θυμίζουν ότι ήταν άνθρωπος. Το κορίτσι φοράει τα ψηλοτάκουνα πέδιλα Ghillies που σχεδίασε ο Περ Αρντί. «Φτιάξαμε τα υπερβολικά τακούνια μόνο για την πασαρέλα σαν εφέ στα σόου», λέει ο Γάλλος σχεδιαστής. «Όμως οι γυναίκες πίστεψαν ότι μπορούν να τα περπατήσουν στον δρόμο. Χάρη σ' εκείνες, τα τακούνια με ύψος δεκατέσσερα εκατοστά κυκλοφορούν στους δρόμους»

Ο Μυστικός Δείπνος γίνεται

Οι φραντζόλες μεγαλώνουν, τα πιάτα γεμίζουν και οι μερίδες αυξάνονται στο τραπέζι του Μυστικού Δείπνου την τελευταία χιλιετία. Αυτό τουλάχιστον υποστηρίζει επιστημονική έρευνα που έβαλε στο μικροσκόπιο 56 κορυφαία έργα τέχνης

Των **Μαίρης Αδαμοπούλου**
Γιάννη Δεβετζόγλου

Είναι το πιο διάσημο δείπνο όλων των εποχών, αν και ουδείς γνωρίζει πιο ήταν το μενού εκείνο το βράδυ πέρα από ψωμί και κρασί. Το βέβαιο είναι πως τα τελευταία 1.000 χρόνια ο Μυστικός Δείπνος από μια λιτή συγκέντρωση του Χριστού με τους μαθητές του εξελίσσεται σε ένα τραπέζι πλούσιο, με όλα τα καλά.

Αυτό τουλάχιστον αποδεικνύουν 56 από τα πλέον γνωστά έργα τέχνης που απεικονίζουν τον Μυστικό Δείπνο σε μια περίοδο που ξεπερνάει τα 1.000 χρόνια, τα οποία φέρουν υπογραφές δημιουργών όπως ο Λεονάρντο Ντα Βίντσι, ο Δομίνικος Θεοτοκόπουλος, ο Ρέμπραντ, ο Σαλβαντόρ Νταλί και ο Άντι Γουόρχολ. Και τα οποία έπειτα από ενδελεχή έρευνα αποδεικνύουν πως όσο πιο πρόσφατος είναι ένας πίνακας τόσο μεγαλύτερο είναι το μέγεθος των μεριδών που αποτυπώνονται στον καμβά.

Συγκεκριμένα, το μέγεθος του περιεχομένου του κυρίως πιάτου αυξήθηκε κατά 69%, το μέγεθος της φραντζόλας κατά 23%, ενώ το μέγεθος του ίδιου του πιάτου έχει μεγαλώσει κατά 66%, σύμφωνα με τη μελέτη που διεξήχθη από τον καθηγητή Μηρία Γουόνσινκ, διευθυντή του εργαστηρίου διατροφής του Πανεπιστημίου Κορνέλ, και τον αδελφό του Κρεγκ, καθηγητή θρησκευτικών σπουδών στο Κολέγιο Γουέσλεϊαν της Βιρτζίνιας, και η οποία θα δημοσιευτεί στο τεύχος Απριλίου της ιατρικής επιθεώρησης για θέματα παχυσαρκίας «The International Journal of Obesity».

Στο 87% των έργων απεικονίζεται ψωμί στο τραπέζι, ενώ στα πιάτα το ψάρι καταλαμβάνει 18%, αρνί εμφανίζεται στο 14% των έργων και χοιρινό στο 7%, ενώ στα υπόλοιπα 64% των πινάκων το περιεχόμενο των πιάτων δεν διευκρινίστηκε.

Αντίθετα, η απουσία κρασιού από τους πίνακες δεν βοήθησε τους ερευνητές αν ακολούθησε αυξητικές τάσεις και η επιθυμία για αλκοόλ. Η ανάλυση των έργων τέχνης έγινε με τη βοήθεια υπολογιστών, μέσω των οποίων σάρωσαν τα έργα και υπολόγισαν τις διαστάσεις τροφίμων που απεικονίζονταν, ανεξάρτητα από την οπτική του πίνακα.

Τι συμπέρασμα προκύπτει από την έρευνα, πέραν από το γοητευτικό του πράγματος; Γίνεται σαφές πως όσο η κοινωνία εξελίσσεται, οι μερίδες φαγητού μεγαλώνουν με αποτέλεσμα την παχυσαρκία που πλήττει τον δυτικό κόσμο, ενώ παράλληλα καθίσταται ξεκάθαρο ότι η παχυσαρκία δεν είναι πρόβλημα που γεννήθηκε στην εποχή μας. «Την τελευταία χιλιετία έχουμε γίνει μάρτυρες δραματικών αυξήσεων στην παραγωγή, τη διαθεσιμότητα, την ασφάλεια, την αφθονία και τις τιμές των τροφίμων», δήλωσε ο δρ Γουόνσινκ, ο οποίος έχει εκδώσει το βιβλίο «Ασυλλόγιστη διατροφή: Γιατί τρώμε περισσότερο από όσο νομίζουμε». «Δεδομένου ότι η τέχνη μιμείται τη ζωή, οι μεταβολές αυτές αντανακλώνται και στις εικαστικές απεικονίσεις του πιο διάσημου Δείπνου στην Ιστορία».

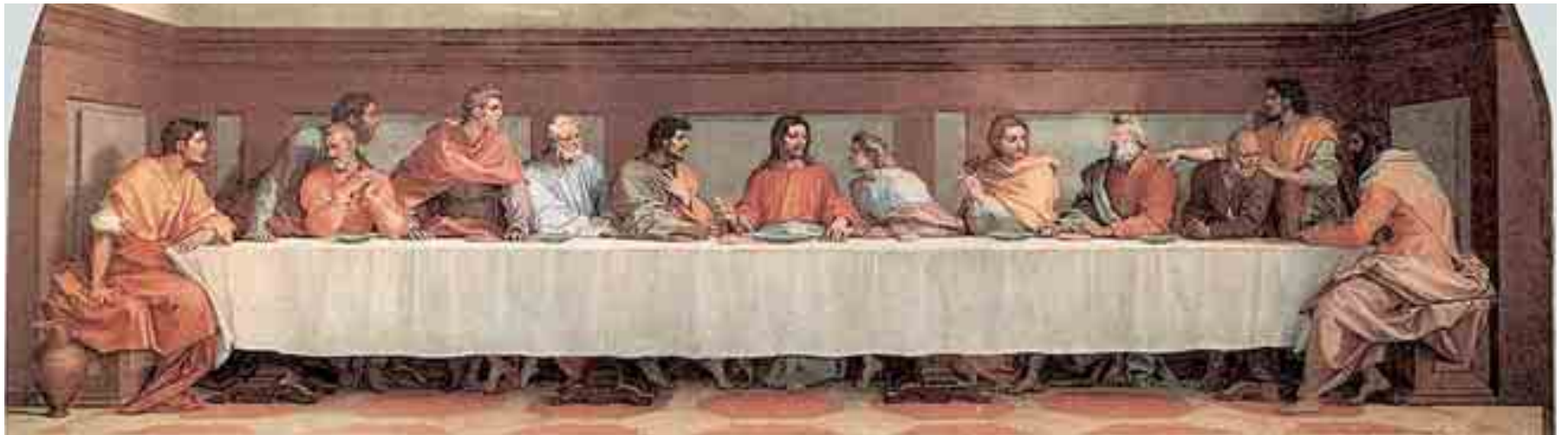
▲ **Φτωκό το τραπέζι στον Μυστικό Δείπνο του Ντούσιο Μπουονισένια, ένα από τα πρωιμότερα έργα (1278 - 1318) που εξετάστηκαν στη νέα επιστημονική μελέτη. Πόσω μάλλον αν συγκριθεί με το αντίστοιχο έργο του Λεονάρντο Ντα Βίντσι, που θα φιλοτεχνηθεί 200 χρόνια αργότερα**

◀ **Στα 1632 ζωγράφησε ο Ρούμπενς τον Μυστικό του Δείπνο. Ο καθηγητής Κρεγκ Γουόνσινκ, που υπογράφει τη μελέτη μαζί με τον αδελφό του, εξηγεί πως δεν μπορεί να εξηγηθεί από θρησκευτικής πλευράς για ποιον λόγο αυξάνεται η ποσότητα του φαγητού. «Ίσως πράγματι οι μερίδες μεγάλωσαν, ίσως οι άνθρωποι άρχισαν να ενδιαφέρονται περισσότερο για το φαγητό»**

Όλο και πιο παχυντικός

Λιτό και το τραπέζι στον Μυστικό Δείπνο του Τζιότο, του καλλιτέχνη που πέρασε στην Ιστορία της Τέχνης ως ο ζωγράφος που ξεπέρασε την maniera greca, τον βυζαντινό δηλαδή τρόπο ζωγραφικής. Το έργο του (εδώ, λεπτομέρεια) χρονολογείται περί το 1306

▲ Στον πιο διάσημο Μυστικό Δείπνο (1495-98), εκείνον του Λεονάρντο Ντα Βίντσι, συνολικού εμβαδού 35 τ.μ. το φαγητό στα πιάτα είναι ακόμη λιγοστό, όπως αποδεικνύουν οι 15 πίνακες της περιόδου που μπήκαν στο μικροσκόπιο των ερευνητών

Ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος ζωγράφισε τον δικό του Μυστικό Δείπνο το 1568. Συνολικά μελετήθηκαν 13 πίνακες της περιόδου 1500-1600, εποχή που σημειώθηκε έκρηξη πολυφαγίας, σύμφωνα με την επιστημονική μελέτη. Αρκεί να συγκρίνει κάποιος τις ποσότητες στο τραπέζι που ζωγράφισαν ο Ντα Βίντσι και ο Θεοτοκόπουλος

◀ Γιατέλες με όλα τα καλά και στον Μυστικό Δείπνο (1640, λεπτομέρεια) του Νικολά Πουσσέν που προοριζόταν για τις Βερσαλλίες και σήμερα φυλάσσεται στο μουσείο του Λούβρου

Θα φανώ σήμερα ίσως βλάσφημος, αλλά πάντα με είλκυε κάθε είδους πρόκληση που εκκινούσε από το βάθος της γλωσσικής μας παράδοσης και από την πολυσημία των εννοιών μέσα στην περιπέτεια της γλωσσικής διαχρονίας

Του **Κώστα Γεωργουσόπουλου**

Στο Ευαγγέλιο του Λουκά που διαβάζεται σήμερα υπάρχει μια άπαξ λέξη που δεν συναντάται πουθενά αλλού στη Γραφή τουλάχιστον. Είναι το ρήμα «τυρβάζομαι», το οποίο εκφωνεί κατά τον Ευαγγελιστή ο Ιησούς απευθυνόμενος στην αδελφή του Λαζάρου Μάρθα: «Μάρθα, Μάρθα, μεριμνάς και τυρβάζη περί πολλά ενός δε έστι χρεία...». Οι περισσότεροι σήμερα παραπέμποντας στο χωρίο του Λουκά το μεταποιούν ως εξής: «Περί πολλών μεριμνάς και τυρβάζεις» όταν αναφέρονται σε δεύτερο πρόσωπο, όπως ακριβώς και ο Ιησούς. Ο τύπος τυρβάζομαι αναγράφεται μόνο και άπαξ όπως σημείωσα στον Λουκά, ενώ αργότερα το ρήμα έχει κυριαρχήσει με τον τύπο τυρβάζω. Έτσι όμως απαντάται και στον Αριστοφάνη. Άρα είναι νόμιμοι και οι δύο τύποι και ιστορικά πειστικότερος ο τύπος τυρβάζω. Όπως και να έχει, πάντως, απλώς το αναφέρω γιατί συχνά από σχολαστικούς εντοπίζεται και διορθώνεται υπέρ του «ελληνιστικού» Λουκά και ως εκ τούτου της κοινής ελληνικής του καιρού του.

Το ρήμα πάντως σημαίνει θορυβώ, ταράσσω, φλυαρώ, κάνω σαματά. Και η αναφορά του Ιησού στη συμπεριφορά της Μάρθας εντοπίζεται σε μια υπερκινητική, συνεχώς θορυβούσα, γελώσα, κλαίουσα, περισσόλογη, αμετροεπή γυναίκα.

Είναι μια, θαρρώ, έξοχη κριτικά ρεαλιστική και γνωστή εικόνα μιας μεσογεικής γυναικείας συμπεριφοράς, ιδιαίτερα σε ημέρες πένθους, χαράς, γλεντιού, παρηγορίας. Πόσοι, τουλάχιστον σε παλαιότερες εποχές, δεν θυμόμαστε γιαγιάδες, μανάδες, αδελφές, νύφες σε μέρες πένθους, πριν από την εκφορά, κατά την κηδεία αλλά και κατά το γνωστό τραπέζι της παρηγορίας, τη μακαριά, να προσπαθούν να καλύψουν την απελπισία και τον σπαραγμό με πληθμονή δακρύων, μοιρολογιών, αφηγήσεων από τη ζωή του τεθνεώτος, νοσταλγικών αναφορών σε ευτυχείς ημέρες. Πόσοι δεν θυμόμαστε νόστους, επιστροφές ξενιτεμένων, ναυτικών, μεταναστών, χαμένων που ανευρέθησαν, στρατιωτών έπειτα από χρόνια δοκιμασίας σε πεδία μαχών να γίνονται αντικείμενο εκ μέρους των γυναικών μιας παλέρροιας λόγων, ευχών, καλωσορισμάτων, ενθυμίων, ανεκδότων, σημαντικών αξιοσημείωντων λέξεων που έχουν στοιχειώσει τον χρόνο της αναμονής, τον ύπνο και τους εφιάλτες των γυναικών στη γενέθλια γη και στον οικο.

Στον γάμο, στα βαπτίσια, στο γλέντι, στο πανηγύρι του πολιούχου αγίου, στα νυχτέρια της συγκομιδής η γυναίκα σκεπάζει τη συγκίνηση, που οι άντρες συχνά αχώνητητη την καταπίνουν από ντροπή(;), με πολλά λόγια, με ακατάσχετη φλυαρία, με λεκτικό παφλασμό που συνοδεύεται πάντα από μια υπερκινητικότητα, με μια συνεχή μέριμνα, ένα ηχηρά, με μια σπουδή σχεδόν δαιμονική.

Η τύρβη της Μάρθας

«Ο Ιησούς στο σπίτι της Μάρθας και της Μαρίας» (1570-75). Έργο του Τιντορέτο σε καμβά, από την Πινακοθήκη του Μονάχου

Προσπαθώντας να ανιχνεύσω και την επιλογή από τον Λουκά μιας λέξης απροσδόκητης στα χείλη του Χριστού, μιας τελείως άγνωστης λέξης σε όλο το λεξιλογικό φάσμα της Αγίας Γραφής, και της Παλαιάς και της Καινής, διαπίστωσα αναδιδώντας τις πηγές πως και το ουσιαστικό τύρβη αλλά και κυρίως ο τεχνικός όρος τυρβασία έχουν διονυσιακή καταγωγή. Ο Διόνυσος είχε ως προ-

συνύμιο, εκτός των άλλων (Δενδρίτης, Άνθιος, Κάρπιος, Φλευς, Βάκχος), το προσηγορικό Βρόμιος που σημαίνει αυτός που χτυπά τα πόδια στη γη, που δονεί και δονείται, ο ταραχοποιός, ο σαματατζής, ο φωνακλής πανηγυριστής στην ξεφάντωση. Και η τύρβη ήταν αυτός ο θορυβώδης τρόπος συμπεριφοράς, ο μεθυσμένος του γλεντιού που τα κάνει όλα άνω κάτω. Παρ' όλα αυ-

τά, σε μια πιο ειδικευμένη χρήση η λέξη τύρβη αναφερόταν και σε διονυσιακές τελετές, δηλαδή πιο κωδικοποιημένες εκδηλώσεις βακχικής μέθης και εορταστικής ευχίας και παννυχίδος.

Αλλά ο όρος τυρβασία είναι ακόμη πιο αποκαλυπτικός αφού πρόκειται για ειδικό χορό προς τιμήν του Βάκχου. Οι πηγές μιλάνε για διθυραμβικό άσμα συνοδευόμενο από ορχουμένο τελετουργικό. Με αυτά τα γλωσσικά προικιά, ως προσπαθήσουμε πλέον να συλλάβουμε τη χρήση του τυρβάζομαι στη συγκεκριμένη στιγμή από το πένθος και την ανάσταση του Λαζάρου. Ο Χριστός τρυφερά μαλώνει τη Μάρθα που σχεδόν βρίσκεται σε ένα παραληρηματικό λεκτικά και κινησιολογικά οιστρήλατο και αναρχοορχούμενο ηχηρά χαράς και έκπληξης μετά το πένθος και τη συντριβή. Το συγκεκριμένο ρήμα στο στόμα του Χριστού από τον Ευαγγελιστή, που βέβαια γράφει το Ευαγγέλιό του πολλά χρόνια μετά την Ανάσταση του Κυρίου, αν δεν αποδοθεί σε μια τυχαία και επικωριάζουσα αρχαιολατρική λεξιλαγνεία (όχι σπάνιο πράγμα στην ελληνιστική ανατολή), δείχνει πως πρέπει να συμπεριφορά μπροστά στο μυστήριο του θανάτου και την προσδοκία μιας μετά θάνατον ζωής θα πρέπει να είναι η σιωπή, το απόλυτο σέβας, η σεμνότητα και η άκρα ταπείνωση.

Η Μάρθα σχεδόν βρίσκεται σε ένα παραληρηματικό λεκτικά και κινησιολογικά οιστρήλατο και αναρχοορχούμενο ηχηρά χαράς και έκπληξης μετά το πένθος και τη συντριβή

Η ενθουσιώδης και λαλίστατη, σχεδόν κορυβαντιώσα Μάρθα θα πρέπει να ακολουθήσει τη Σιωπή του αδελφού της Λαζάρου, που γυρίζοντας μετά την τριήμερη θανάτου από τον Άδη στέκει βουβός, αμίλητος και δεν γίνεται ούτε άγγελος φρίκης ούτε άγγελος αγαλλίας. Η εμπειρία του από την εσ Άδου κάθοδο είναι τέτοια ώστε τον κυριεύει μια ακατανόητη για την περιέργειά μας καταπληξία.

Οι λαοί του Νότου πριν ακόμη από τη χριστολογική πορεία γιόρταζαν με θόρυβο, άκρατη φλυαρία, ταραχώδεις γιορτές και τρικουβερτα γλέντια τους αναστάτες θεούς τους, τον Άδωνι και τον Όσιρι. Κορύβαντες και τυρβαζόμενοι, μαινόμενες γυναίκες και οιστρήλατοι άντρες εν χοροίς και οργάνοις, οινόφλυγες, φαλλοφόροι και διονυσιάζουσες τιμούσαν με τη χαρά της ζωής την ήττα του θανάτου.

Η μέριμνα της Μάρθας και το τυρβασμά της παρέβλεψαν την ήπια, γαλίνια και τρυφερή επιθυμία του Χριστού.

Αφήστε τον Λάζαρο να σιωπά

Είναι σημαντικό που αυτή τη διονυσιακή μέθη, την απόλυτη κατάφαση της ζωής και τη χαρά για το νείκος του θανάτου τα οφείλουμε συχνά πυκνά στη γυναίκα. Αλλά γιατί όχι. αφού αυτή είναι η πάροχος της ζωής και αυτή έχει μέσα στους αιώνες και το προνόμιο του θρήνου και όχι, βέβαια, γιατί είναι ασθενέστερη και συναισθηματικότερη και άλλα ηχηρά προνόμια, αλλά γιατί περισσότερο από το άρρεν

εγγράφει στο σώμα της ανεξίτηλα τα δύο όρια της υπάρξεως, τη γέννηση και τη θανάτο, το λίκνο και το φέρετρο, το γέλιο και το δάκρυ, το νανούρισμα και το μοιρολόι. Αν είχε επικρατήσει η μοναδική χρεία της σιωπής δεν θα υπήρχε η τέχνη, ο λυρισμός, η τραγωδία, ο χορός του Απρίλη με τον έρωτα και οι ανάκουστοι κελαιδισμοί και οι λιποθυμισμένοι στην οργιάζουσα φύση. Αφήστε τον Λάζαρο να σιωπά,

να κρύβει το μυστήριο του αγνώστου, να συντηρεί τον τρόπο του τετελεσμένου και την προσδοκία του Επέκεινα, αφήστε τον Λάζαρο να καταπίνει το μυστικό του, είτε αυτό είναι το Μηδέν είτε το αιώνιο και το άπειρο. Και αφήστε τη Μάρθα να μεριμνά, να φροντίζει, να γνοιάζεται, να φλυαρεί, να πιβίζει, να κελαιδίζει, να καθαρίζει, να οργώνει τον χρόνο, να τον σπέρνει τραγούδια, μοιρολόγια,

παραμύθια, παρηγορία. Αφήστε τη Μάρθα να πανηγυρίζει τον ερχομό της άνοιξης, του ξενιτεμένου, του ταξιδιώτη, του νεκρού αδελφού, του στρατιώτη, του παραπλανημένου αδελφού, γιου, εγγονού και να κλαίει από χαρά και να χαιρείται, να χορταίνει τον θρήνο της, να ανακουφίζεται από τον κάματον ευκάματον και τον πόνο των ηδών της οιστρηλατούσας την ύπαρξή της βακχίας.

Θεέ μου, σχώρα με!

➤ ΜΟΥΣΙΚΗ

Μπάρτοκ, Σούμπερτ

Ο Γιούρι Μπασμέτ (φωτογραφία) επιστρέφει στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Αίθουσα Χρήστος Λαμπράκης (Βασ. Σοφίας και Κόκκαλη 1, τηλ. 210-7282.333) στις 20.30.

Μαζί με τους Σολίστ της Μό-

σχας και με τη διπλή ιδιότητα του σολίστ (βιόλα) και του αρχιμουσικού δίνει συναυλία με έργα Μπάρτοκ, Σοστακόβιτς, Τσαϊκόφσκι, Σούμπερτ. Εισιτήρια: από 55 έως 9 (φοιτητικό) ευρώ. ★ Ο 7ος Ανοιξιάτικος Κύκλος Συναυλιών Οργάνου συνεχίζεται στην Αγγλικανική Εκκλησία Αγίου Παύλου (Φιλελλήνων 27, Σύνταγμα). Αύριο στις 20.30, ο Πολωνός οργανίστας Bartosz Jakubczak και ο τενόρος Κωνσταντίνος Κληρονόμος ερμηνεύουν έργα για σόλο όργανο αλλά και έργα για φωνή με τη συνοδεία του εκκλησιαστικού οργάνου. Εισιτήρια: 15, 10 (φοιτητικό) και 5 (παιδικό) ευρώ.

➤ SCHOOLWAVE

Στην τελική ευθεία

Πεντακόσια παιδιά από όλη την Ελλάδα έρχονται την Κυριακή και τη Μεγάλη Δευτέρα στο club «Κύταρο» (Ηπείρου 48 και Αχαρνών) από τις 9.00 ως τις 20.00. Πρόκειται για 78 μαθητικά συγκροτήματα που θα περάσουν από ακροάσεις για το 6ο Schoolwave, το φεστιβάλ μαθητικών συγκροτημάτων που διοργανώνουν οι Schooligans με τη συνεργασία του Δήμου Βύρωνα και την υποστήριξη της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς. Την επιλογή των 21 συγκροτημάτων που θα παίξουν τελικά στο φεστιβάλ (2-7/7) θα κάνουν οι Γιάννης Πετριδής, Νίκος Κηπουργός, Γιώργος Κουμεντάκης, Βασιλικός από τους Raining Pleasure, Σάκης από τους Rotting Christ και Χρήστος Ιωαννίδης, οι οποίοι και επέλεξαν τα 78 συγκροτήματα από τα 197 που δήλωσαν συμμετοχή.

➤ «ΖΩΝΤΑΝΑ»

Κρουστά και ακορντεόν

Από τις προσωπικότητες της μπλουζ σκηνής, ο Νικ Σκοπελίτης έρχεται ξανά στα μέρη μας με τους Ekstasis αυτή τη φορά, το νέο σχήμα του. Μαζί του, ο Τούρκος δεξιοτέχνης των κρουστών Okay Temiz και ο Φλώρος Φλωρίδης στα πνευστά. Στο Rodeo (Χέυδεν, Πλατεία Βικτωρίας, τηλ. 210-8814.702). ★ Οι Active Member επιστρέφουν δριμύτεροι με τα νεώτερά τους και no sponsors σταθερά, στο Gagarin (Λιοσίων 205, τηλ. 210-8547.600-1). ★ Η Γλυκερία σε τραγούδια που πρωτακούστηκαν σε θεατρικές παραστάσεις θα είναι σήμερα στη σκηνή του Half Note Jazz Club (Τριβωνιανού 17, Μετς, 210-9213.360). Η Ζωή Τηγανούρια τη συνοδεύει στο ακορντεόν και ο Ηλίας Αργυρόπουλος στο πιάνο. ★ Ο Θάνος Μικρούτσικος και τα Υπόγεια Ρεύματα στην παράσταση «Τους έχω βαρεθεί!..» στο Κύπταρο (Ηπείρου και Αχαρνών 48, τηλ. 210-8224.134). Μαζί και ο Γιάννης Κούτρας. ★ Ο Δημήτρης Μαραμής εμφανίζεται στο Cabaret

Voltaire (Μαραθώνος 30, Μεταξουργείο, τηλ. 210-5227.046) με τις συνθέσεις του και ερμηνευτές τους Κορίνα Λεγάκη, τον Κωνσταντίνο Νάρι και τον ηθοποιό Γιώργο Γιαννακάκο. ★ Ο Δημήτρης Μπάσης συναντά σήμερα και αύριο τον Γεράσιμο Ανδρεάτο στον Μικρό Κεραμεικό (Κεραμεικού 58 & Μαραθώνος, Κεραμεικός, τηλ. 210-5222.222) για να ανταλλάξουν μουσικές και τραγούδια. ★ Με μπλουζ, τζαζ και επιρροές από Τομ Γουέιτς ως και Λουκιανό Κηλαπδόνη – με τον οποίο έχουν και συνεργαστεί – οι Take The Money and Run εμφανίζονται στη Μουσική Σκηνή Αυλαία (Αγ. Όρους 15, Βοτανικός, τηλ. 210-3474.074).

➤ INFO

Οι Active Member επιστρέφουν στο Gagarin (Λιοσίων 205, τηλ. 210-8547.600-1).

ΠΡΟΣΩΠΙΑ
NEA

➤ ΚΟΚΚΙΝΑ ΧΑΛΙΑ

«Στην τηλεόραση μας ρίχνουν τον δείκτη νοημοσύνης»

Της **Δάφνης Κοντοδήμα**

Λατρεύουν τη μουσική αλλά δεν πετούν στα ουράνια. Τα δικά τους χαλιά δεν είναι ιπτάμενα. Η προγειωμένη συμπεριφορά και το πάθος τους εκφράζονται και στο συμβολικό, όπως λένε, όνομά τους: Κόκκινα Χαλιά. Ο τραγουδιστής Γιώργος Παπαδημητράκης και οι μουσικοί Λευτέρης Γιαννόπουλος, Αλέξανδρος Δημόπουλος και Φώτης Δελνικόλας «αποφοίτησαν» πέρα από το τηλεοπτικό τάλεντ σόου X-Factor. Ύστερα από 160 εμφανίσεις σε Ελλάδα και Κύπρο, αρχίζουν στις 9 Απριλίου εμφανίσεις με τον Μύρωνα Στρατή, στον «Σταυρό του Νότου». Παρά το νεαρό της ηλικίας τους, διανύουν τα 20, δηλώνουν ότι κάθε τους κίνηση είναι συνειδητοποιημένη. «Ξέραμε από πριν τι θε συναντούσαμε σε ένα τάλεντ σόου.

➤ INFO

Τα Κόκκινα Χαλιά, με τον Μύρωνα Στρατή, στον «Σταυρό του Νότου» (Φραντζή και Θαρύπου, Νέος Κόσμος) από 9 Απριλίου.

Σε ένα ριάλιτι θα λέγαμε όχι επειδή θέλουμε να επικεντρωθούμε στη μουσική και όχι στην προβολή της προσωπικής μας ζωής» λέει ο 23χρονος τραγουδιστής. Τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα της Ελλάδας και το φαινόμενο Τζούλια Αλεξανδράτου δεν τον προβληματίζουν, απλά τον τρομάζουν. «Όσο περνάει ο καιρός γινόμαστε και πιο χαζοί. Ανοίγω, για

παράδειγμα, την τηλεόραση και νιώθω ότι προσπαθούν να μου ρίξουν τον δείκτη νοημοσύνης. Αυτά είναι τα πρότυπα των παιδιών».

Σε εκείνους που δεν κατανοούν την επιλογή ενός νέου καλλιτέχνη να συμμετάσχει σε τάλεντ σόου, τα Κόκκινα Χαλιά απαντούν: «Το να κατακρίνεις μια επιλογή είναι η εύκολη λύση. Τα πράγματα είναι δύσκολα στη δισκογραφία. Ταλαντούχοι μουσικοί και τραγουδιστές πηγαίνουν σε τάλεντ σόου καθώς δεν υπάρχει άλλο στο σύστημα της ελληνικής μουσικής».

Μετά τις δοκιμασίες του «X-Factor» ήρθε το πρώτο τους σινγκλ «Φύγαμε», και μετά «Η αγάπη θέλει χρόνο». Ενώ το νέο τους άλμπουμ, με διασκευές όπως το «Πάνω απ' τα σύννεφα» του Πορτοκάλου, και νέα τραγούδια με pop και electro rock ήχους, βρίσκεται στα σκαριά.

Υπάρχει, όμως, χώρος για άλλα γκρουπ στην ελληνική δισκογραφία; «Μια εταιρεία την βολεύει περισσότερο ένας σόλο τραγουδιστής παρά μια μπάντα. Ακόμη και οικονομικά την συμφέρει – εκεί που θα πλήρωνε πέντε αεροπορικά εισιτήρια για μια περιοδεία, πληρώνει ένα» απαντά ο Γιώργος Παπαδημητράκης, που δηλώνει φαν του «ομαδικού πνεύματος», ενώ πιστεύει ότι «οι μπάντες διαλύονται επειδή δεν τις στηρίζει ο περίγυρος – οι συνεργάτες και ο μάνατζερ».

«Η νοοτροπία των Ελλήνων σήμερα είναι του “πάμε να δούμε” και όχι του “πάμε να ακούσουμε”» λένε στα Κόκκινα Χαλιά

➤ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

«Κυρ Μέντιο» με... Τρόπο

Στο Μπαράκι του Βασιλή (Διδότου 3, τηλ. 210-3623.625) εμφανίζονται στις 22.30 οι Τρόπος με ένα πλούσιο ρεπερτόριο που περιλαμβάνει τραγούδια όπως το «Ένα παλικάρι 20 χρονών», τον «Κυρ Μέντιο», το «Ανεμολόγιο» και το «Τρελέ Τσιγγάνε». Οι Τρόπος – Ανδρέας Μαϊστράτος στο τραγούδι, Χρήστος Χουβαρδός στις κιθάρες, το μπουζούκι και φωνή και ο Κώστας Τουλούπας στο πιάνο και φωνή – δίνουν ραντεβού στο Μπαράκι το τελευταίο Σάββατο κάθε μήνα. Μαζί τους στο δεύτερο μέρος ο Παντελής Βορίδης (κιθάρα - φωνή).

➤ ΛΥΡΙΚΗ

Παράταση για το «Μικρόβιο...»

Πασχαλινή συναυλία δίνουν η Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων (υπό τη διεύθυνση του Ελευθέριου Καλκάνη) και η Μεικτή Δημοτική Χορωδία Αθηνών (υπό τον Σταύρο Μπερή) στο Θέατρο Ολύμπια (Ακαδημίας 59-61) στις 20.00. Σολίστ οι Μαρία Μητσοπούλου, Διονύσιος Σούρμης. ★ Οι παραστάσεις «Το μικρόβιο του έρωτα» (φωτογραφία) του Κώστα Γιαννίδη παρατείνονται έως τις 30 Απριλίου στο Θέατρο Ακροπόλ (Ιπποκράτους 9-11, τηλ. 210-3643.700) της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Την ιστορική, μουσική έρευνα, το κείμενο και τη διδασκαλία των κειμένων έχει αναλάβει ο Λάμπρος Λιάβας. Σκηνοθετούν οι Σοφία Σπυράτου και ο Λάμπρος Λιάβας.

➤ ΑΚΟΜΗ

Παράσταση. Το Bejart Ballet Lausanne παρουσιάζει τη χορογραφική δουλειά του Μορίς Μπεζάρ με τίτλο «Ο γύρος του κόσμου σε 80 λεπτά» απόψε και αύριο στο Badminton (Άλσος Στρατού, Γουδή). Εισιτήρια: από 100 έως 20 ευρώ. Για τους σκοπούς της Ένωσης Μαζί για το Παιδί. Πληροφορίες στο τηλ. 210-7482.690.

Ο Γιώργος Δ.Κ. Σαργιάννης
προτείνει και
αντιπροτείνει
gsarigiannis@olnet.gr

Αιμίλιος
Χειλάκης -
Σγκαναρέλ και
Γιάννης
Μπέζος - Δον
Ζουάν στον
εκσυγχρο-
νισμένο «Δον
Ζουάν» που
σκηνοθέτησε
ο πρώτος

info

«Δον Ζουάν»

στο Εθνικό
Θέατρο /
Κεντρική
Σκηνή»
Αγίου
Κωνσταντίνου
22 - 24,
Ομόνοια, τηλ.
210 5288170,
210 3305074,
210 7234567

■ «ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ»

Με κιθάρα ηλεκτρική

Το έργο. Γόης και άπιστος, βλάσφημος λιμπερτίνος – ελευθεριάζων –, υποκριτής και ανεύθυνος. Και άθεος! Ο Δον Ζουάν. Νεαρός ευγενής που ζει σε μια φανταστική Σικελία για να αποπλανά γυναίκες, αδιακρίτως τάξεως, ηθικής και προελεύσεως, που τις κοροϊδεύει διά της μεθόδου υποσχέσεως γάμου, τις ξεζουμίζει και τις πετάει σα λεμονόκουπες. Μόνιμη παρέα του ο υπηρέτης του, ο Σγκαναρέλ. Πιο πρόσφατο θύμα του η όμορφη αριστοκράτισσα Ελβίρα. Την έπεισε να εγκαταλείψει το μοναστήρι όπου ζούσε, την παντρεύτηκε, τη γεύτηκε και μόλις – πολύ σύντομα... – βαρέθηκε, την παράτησε για να κυνηγήσει την αρραβωνιαστικιά ενός φίλου του. Θα ακολουθήσει το ζευγάρι σε μια βόλτα του στη θάλασσα με το σχέδιο να αρπάξει το κορίτσι αλλά η βάρκα του βουλιάζει. Θα σώσει αυτόν και τον Σγκαναρέλ ένας χωρικός, ο Πιερό. Ο Δον Ζουάν δεν θα διστασεί, πριν καλά-καλά στεγνώσει τα βρεμένα του, να την πέσει στην αγαπημένη του Πιερό αλλά και σε μια συγχωριανή της. Με την – πάντα ασφαλή... – μέθοδο της υποσχέσεως γάμου. Τα δυο κορίτσια θα μαλινοτραβηχτούν για χάρη του. Στον δρόμο της επιστροφής ο Δον Ζουάν θα σώσει νεαρό ευγενή από τα χέρια ληστών. Είναι ο Δον Κάρλος, ο ένας από τα δυο αδέρφια της Ελβίρας που τον κυνηγάνε να τον εκδικηθούν. Η πράξη εκδίκησης ματαιώνεται. Αλλά κι αν ο Δον Ζουάν τη γλίτωσε, δεν θα διστασεί να φτάσει στα άκρα την ασέβειά του: προσκαλεί σε γεύμα το άγαλμα του Διαικτικού της πόλης που έχει σκοτώσει έξι μήνες νωρίτερα. Εκείνο την αποδέχεται. Το

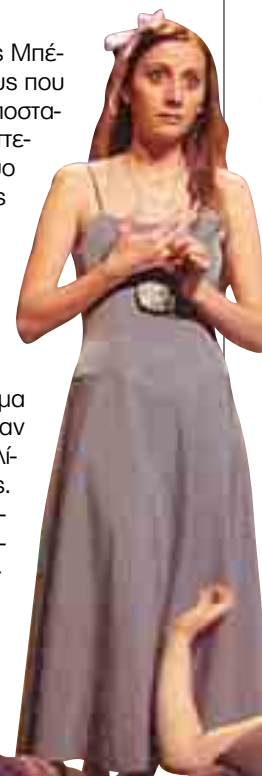
δείπνο θα γίνει και το άγαλμα την ανταποδίδει. Ο Δον Ζουάν ανταποκρίνεται. Και όταν το άγαλμα του δώσει το χέρι, του προσφέρει και το δικό του. Είναι ο δρόμος για τις φλόγες της κόλασης όπου θα εξαφανιστεί. Το φινάλε έπρεπε να είναι ηθικοπλαστικό – ο Μολιέρος πρωτοπαράστησε τον «Δον Ζουάν» του (ή «Το πέτρινο φαγοπότι») το 1665. Όμως το δεύτερο επίπεδο του έργου καθόλου καλά κρυμμένο δεν είναι... Ο «αρνητικός» ήρωάς του είναι ένα ελεύθερο πνεύμα. Που κρίνει την κοινωνία του. Όμοια με τη δική μας. Και αυτό κάνει αυτήν την κατ' επίφαση κωμωδία να ηχεί ως ένα απόλυτα σύγχρονο έργο.

Η παράσταση. Ο Αιμίλιος Χειλάκης στην πρώτη του σκηνοθεσία θέλησε να φέρει το έργο πιο κοντά μας. Είδε τον «Δον Ζουάν» σαν έναν ώριμο, κατασταλαγμένο άντρα. Άοψη σεβαστή – αν και, μπορεί να θεωρείται απλώς αποκοτιά, αλλά είναι πιο τολμηρό να είναι πνεύμα ελεύθερο ένας νέος, ρισκάρει περισσότερο. Και τον περιέβαλε με μια σύγχρονη ατμόσφαιρα. Την οποία φτάνει μέχρι μια glam Σαρλότ και – το πιο ακραίο – ένα Άγαλμα, ροκά μουσικό με κιθάρα ηλεκτρική, που οι ροκίες του – πολύ καλή η μουσική δουλειά του Τηλέμαχου Μούσα – υπογραμμίζουν το δέος της εμφάνισής του. Βέβαια η ουσία είναι πώς, τελικά, θα συσσωματωθούν τα ευρήματα στην παράσταση. Και η παράσταση του Αιμίλιου Χειλάκη είναι, κατά τη γνώμη μου, άνιση. Με ενδιαφέρουσες σκηνές αλλά και ανομοιογένειες, αρρυθμίες ή ατεχνίες – όπως στο φινάλε. Στα θετικά της, η νέα μετάφραση του Κοσμά Φοντούκη, τα

ευφάνταστα σκηνικά και τα κοστούμια του Άγγελου Μέντη, η ευέλικτη κίνηση της Αμάλια Μπέννετ, οι φωτισμοί του Λευτέρη Παυλόπουλου.

Οι ερμηνείες. Ο Γιάννης Μπέζος ακολουθεί και πάλι, για λόγους που δεν μπορώ να κατανοήσω, μια «οπισθοπονημένη» γραμμή που εισπράττειται ως αδιαφορία εκτός από μια δυο σκηνές όπου δείχνει τι είναι ικανός να κάνει. Αξιοσημείωτα τα αποτελέσματα στην προσπάθεια της Αθηνάς Μαξίμου να ξεπεράσει τις ιδιαιτερότητες της φωνής της. Που θα ήταν απόλυτα θετικά αν ήταν λίγο πιο χαλαρή. Ο ίδιος ο Αιμίλιος Χειλάκης δίνει άλλη μια φορά στίγμα του εύρους της γκάμας του σ' έναν κόντρα ρόλο: εξαιρετικός. Εκτός κλίματος ο Δημήτρης Κουρούμπλης. Από τους υπόλοιπους, μένω στην αγνώριστη Έμιλυ Κολιανδρή: η συλλογισμένη Σαρλότ της τουλάχιστον απολαυστική.

Εν ολίγοις
Άνιση αλλά όχι αδιάφορη παράσταση.

προσκήνιο

«Ζωή σ' ελόγου μας (τους)»

● Ενδιαφέρουσα ιδέα η φόρμα του ρόντο – το τελευταίο νούμερο να γυρίζεται με το πρώτο και σε όλα το ένα να συνδέεται με το επόμενο μ' έναν κάποιο κρικό – στην επιθεώρηση των Θανάση Παπαθανασίου - Μιχάλη Ρέππα «Ζωή σ' ελόγου μας» («Πειραιώς 131»). Αλλά ως εκεί. Σαν να εξαντλήθηκαν στη συνέχεια. Τι έλλειψη έμπνευσης! Τι άγνοια χιούμορ! Ελάχιστες οι έξυπνες ιδέες. Τα χωρίς κανένα ουσιαστικό λόγο βρωμόλογα να ξεχειλίζουν. Και σε δυο τουλάχιστον νούμερα να αγγίζουν τη κυδαιότητα. Όσο για τη σκηνοθεσία που υπογράφουν οι ίδιοι οι συγγραφείς... Η Άννα Παναγιωτοπούλου κομίζει την πείρα της, ο Γιάννης Ζουγανέλης και ο Πάνος Σταθακόπουλος διασώζονται αλλά μόνο τη Φαίδρα Δρούκα ξεχώρισα.

● Σωστό αλλά πολύ συμβατικό, χωρίς έμπνευση, βρικό το ανέβασμα από τον Αντώνη Αντύπα του έργου του Άλμπι «Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γουλφ;» («Απλό Θέατρο» / Κεντρική Σκηνή) στο ενδιαφέρον σκηνικό της Μαγιάς Τρικεριώτη. Με αδυναμίες ο Αλέξανδρος Μπουρδούμης, σωστή αλλά «θαμπή» η Σωπρία Ρουβολή, για άλλη μια φορά σ' έναν ρόλο που δεν της ταιριάζει ούτε καταφέρνει να τον δαμάσει, κατά τη γνώμη μου, η Ράνια Οικονομίδου. Ο Δημήτρης Καταλειφός, αντίθετα, σε έναν ρόλο που επίσης δεν του πάει, υπερβαίνει το εμπόδιο και κάνει μια ξεχωριστή, πολύ δυνατή, αξιοσημείωτη ερμηνεία.

● Ένα λεπτό, ευαίσθητο, καθαρό «γυναϊκείο» κείμενο: «Τίπα - Λου» της Κατρίν Αν. Και η σκηνοθεσία της Ευτυχίας Λιβανίου («Παραμυθίας») κούρδισε σωστά και οδήγησε σε ερμηνείες φρεσκάδας της δυο καλές νέες ηθοποιούς Δέσποινα Κοκορόγιαννη και Αγγελική Ξένου (φωτογραφία).

πάμε σινεμά

Ο Δημήτρης Δανίκας
προτείνει και
αντιπροτείνει
ddanikas@dolnet.gr

Θεέ μου, τι άθλος! Ο Φιλίπ Πετί και το κενό

■ «ΣΕ ΤΕΝΤΩΜΕΝΟ ΣΧΟΙΝΙ»

Δάμασε τους Πύργους

Ο Φιλίπ Πετί, μόλις 23 ετών, ασήμαντος ακροβάτης του δρόμου, είναι ο άνθρωπος που είπε «εγώ πρώτος θα ταπεινώσω τους δίδυμους πύργους». Μπιν Λάντεν πες αλεύρι, ο Φιλίπ σε περιμένει!

Το καλοκαίρι του 1974 λοιπόν. Στα τελειώματα του πιο ψηλού οικοδομήματος του δυτικού κόσμου με την ονομασία World Trade Centre. Τότε που αυτός ο αδύνατος, ο ξερακιανός και αίλουρος Γάλλος έβαλε στοίχημα με τον εαυτό του. Να διασχίσει πάνω σε συρματόσχοινο τους δίδυμους πύργους. Τότε που άρχισε να προπονείται, περπατώντας εναέρια πάνω από τα καμπαριάρια της Παναγίας των Παρισίων.

Η θρυλική ιστορία, αυτός ο γιγαντιαίος άθλος, έλαβε χώρα το πρωί της 7ης Αυγούστου του ίδιου χρόνου.

Οι Νεοϋορκέζοι με τις τσίμπλες στα μάτια, είδαν με το σαγόνι να σούρνεται στην ασφάλτο, έναν τύπο να περπατάει, να γονατίζει και να υποκλίνεται, εκεί ψηλά στον ουρανό. Ακριβώς 450 μέτρα από τη γη παρακαλώ!

Man on wire. Ο αυθεντικός τίτλος (ελληνικά «σε τεντωμένο σχοινί») του αριστοτεχνικού ντοκιμαντέρ ενός Άγγλου αρχιμάστορα του είδους με το όνομα Τζέιμς Μαρς. Που για να αποσπάσει συναρπαστικό αποτέλεσμα χρησιμοποιεί κάθε τεχνική και σχε-

δόν κάθε κινηματογραφική γραφή σε ένα χαρμάνι που θα σας καθηλώσει. Πώς έγινε αυτό;

Εδώ με θρίλερ. Εδώ η αγωνία. Εδώ με κομμένη την ανάσα από το πρώτο λεπτό! Poetry in motion. Έτσι ακριβώς. Ποίηση σε κίνηση. Σασπένς και πολιτικός ακτιβισμός. Η ταινία που αποκαλύπτει ένα δίδαγμα επίκαιρο και τονωτικό. Απροσμέτρητες οι κρυφές δυνάμεις του κάθε ανθρώπου. Αφοσίωση, οργάνωση, ρίσκο και πάθος. Αμ πώς!

Να το δω; Breathtaking. Ακόμα είσαι εδώ;

The four Καμπαλέρος

■ «4 ΜΑΥΡΑ ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ»

Ποδαρόδρομος

Τέσσερα κοράκια με την εξής σύνθεση: Ρένος Χαραλαμπίδης - Γιάννης Ζουγανέλης - Τάκης Σπυριδάκης - Άλκης Παναγιωτίδης. Αυτά τα «4 μαύρα κοστούμια» του Ρένου Χαραλαμπίδη. Στο βάθος ο Δημήτρης Πουλικάκος. Αδέκαροι, ταλαίπωροι. Όπου για μερικά καταστάρικά αναλαμβάνουν να ικανοποιήσουν την ύστατη επιθυμία ενός εκλιπόντος Έλληνα α-

πό Κόστα Ρίκα: να μεταφέρουν το φέρετρό με το πτώμα από Αθήνα μέχρι κάποιο χωριό της Βοιωτίας. Με τα πόδια!

Να το δω; Στην αρχή έξυπνο και διαφορετικό. Στη συνέχεια σαν λάστιχο ξεφούσκωτο σε δρόμο αγροτικό!

↑
«Σε τεντωμένο σχοινί»
Απλά masterpiece!

«Τα παιδιά δεν παίζει»
Ακόμα δεν το είδες;

↑
Άγγελη Ανδρικοπούλου
Όσκαρ Ντοκιμαντέρ made in Greece

↔
«Νιάτα σε έξαψη»
Στα χνάρια του «Hangover»

↔
«4 μαύρα κοστούμια»
Παρά γουρουνότριχα

↓
Δημήτρης Πουλικάκος
The Big Havale

↔
«Όταν έρχονται τα σύννεφα»
So What?

↓
«2019: Η νέα φυλή»
Μπλιαχ!

■ «ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΕΝ ΠΑΙΖΕΙ»

Alana kids στην Πάτρα

Τέσσερα πιτσιρικά ταπεινώνουν την ελληνική Κωλοπετεινίτσα!

Σκέτος ωρολογιακός μηχανισμός. Τοποθετημένος από τέσσερα πιτσιρικά επονομαζόμενα και Alana Kids, κάτω από καρέκλες, πολυθρόνες, καναπέδες, κουζίνες, κρεβατοκάμαρες όλων των ενήλικων Νεοελλήνων. Ιδιαίτερως πολιτικών δημόρων και εν γένει κοτσαμπάσπων! Αλεξάνδρα - Χρύσα - Βλαντ - Χριστάκης. Η πρώτη, η Αλεξάνδρα, μόλις 11 παρακαλώ. Η Χρύσα κάπως μεγαλύτερη, γύρω στα 13. Ο Βλαντ - από την Ουκρανία - 12 και ο Βενιαμίν, ο Χρήστος - μόλις 9! Κίνησαν γη και ουρανό. Ανεβοκατέβηκαν όλες τις σκάλες

όλης της καφκικής γραφειοκρατίας του Δήμου Πατρέων. Λούσπηκαν χλευασμό, ύβρεις και πολλά «έξω από εδώ». Από τη γειτονιά, αλλά και μέσα στα δικά τους σπίτια τα φτωχικά. Προκειμένου να αποκτήσουν μισό μέτρο ελεύθερου ανοικτού χώρου για να παίξουν μπάλα. Το ντοκιμαντέρ της Άγγελης Ανδρικοπούλου και του Αργύρη Τσεπελίκα είναι η επιτομή του νεοελληνικού νεκροταφείου. Είναι παιδί; Σκοτώστε το!

Να το δω; Απίστευτο! Βίωμα αληθινό!

■ «ΝΙΑΤΑ ΣΕ ΕΞΑΨΗ»

Δρ Τζέκιλ, Μίστερ Χάιντ

Όταν ο Νίκι το ακούμπησε στη Σίνι

Σίνι please. Άφησέ με να στο ακουμπήσω. Έστω για μια μικρή στιγμή. I beg you! Κάπως έτσι, ο ευγενέστατος, ευπρεπής, νοστιμούλης και χαμηλόφωνος Νίκι, μέσα στην απελπισία του αποφάσισε να μεταμορφωθεί. Γιατί η μπεμπέκα θέλει σεξ με αρσενικό κτήνος για να χαρεί! «Youth in revolt». Μεθερμηνευόμενο στον ολόσωστο ελληνικό τίτλο «Νιάτα σε έξαψη». Μια μουρλή, ενίοτε θεόμουρλη, αμερικανική κομεντί του Μιγκέλ Αρτέτα που βαδίζει στα χνάρια του «Hangover». Με πρωταγωνιστές τον Μάικλ Σέρα και τη μικρή Λολίτα Πόρσια Ντάμπλντνι. Ακολουθούμενοι από

Σπιβ Μπουσέμι (ο father του Νίκι) και Ρέι Λιότα (ο μπάτσος και lover της μαμάς του Νίκι). Για να καταλάβετε τι μπορεί να κάνει ένας ερεθισμένος αρσενικός, ένα σας λέω: ο Νίκι βάζει μπουρλότο στο αυτοκίνητο των γονιών του. Και φωτιά στο μισό Μπέρκλεϊ. Και από πάνω «ταΐζει» με ναρκωτικά τη Σίνι, που στο μεταξύ ως καλή Αρσκαειάδα είναι μαθήτρια αυστηρού γαλλικού σχολείου!

Να το δω; Φυσικά. Αν είσαι φαγμένος πιτσιρικάς που δεν χορταίνει μόνο με ποπ κορν!

«WALL STREET JOURNAL» ENANTION «NEW YORK TIMES»

Καλύτερη άμυνα είναι η επίθεση

media

Οι εφημερίδες περνάνε κρίση, εντάξει το καταλάβαμε. Υπάρχουν όμως και κάποιοι που θεωρούν ότι η καλύτερη άμυνα είναι η επίθεση. Μήπως να τους δώσουμε περισσότερη προσοχή;

Σε μια προσπάθεια να κερδίσει αναγνώστες των «New York Times» αλλά και κάποιες από τις διαφημίσεις, η «Wall Street Journal» προχωρά στην πιο τολμηρή κίνηση από την περίοδο της δημιουργίας της και κοντράρει στα ίσια τη μεγάλη εφημερίδα της Νέας Υόρκης. Από τις 12 Απριλίου, μέσα στα αντίτυπα της «Wall Street Journal» που θα κυκλοφορούν στην αμερικανική μεγαλούπολη θα υπάρχει ένα 12σέλιδο ένθετο με ειδήσεις για τον πολιτισμό, τις επιχειρήσεις και τον αθλητισμό, καθώς και ειδικό αφιέρωμα για την αγορά ακινήτων της Νέας Υόρκης.

Η κίνηση αυτή του Ρούπερτ Μέρντοχ, του Αυστραλού μεγιστάνα του Τύπου που είναι ιδιοκτήτης της «Wall Street Journal», έχει ως βασικότερο στόχο να «κλέψει» ένα μεγάλο

κομμάτι διαφημίσεων – κυρίως από την αγορά των ειδών πολυτελείας και από τα μεγάλα κηματομεσικά γραφεία – που πα-

Να «παγώσει» τις πωλήσεις της «New York Times» και να κερδίσει μεγαλύτερο μερίδιο στη διαφημιστική πίττα σχεδιάζει ο ιδιοκτήτης της «Wall Street Journal» Ρούπερτ Μέρντοχ (κάτω)

ραδοσιακά πηγαίνουν στους «Τάιμς της Νέας Υόρκης». Αυτό που μπερδεύει τους αναλυτές είναι ότι η συγκεκριμένη κίνηση σε μια περίοδο οικονομικής ύφεσης δεν βγάζει νόημα, ιδιαίτερα καθώς οι εφημερίδες βρίσκονται σε κρίση και παλεύουν για την επιβίωσή τους.

Βέβαια, ο Μέρντοχ έχει πίσω του μια μακρά ιστορία να τα βάζει με τους αντιπάλους του πολύ επιθετικά και δημόσια προκειμένου να κερδίσει αναγνώστες και διαφημίσεις, θεωρώντας προφανώς ότι ε-

άν κερδίσει μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς – ακόμα και εάν βραχυπρόθεσμα σημειώσει οικονομική απώλεια – στο τέλος θα παραγκωνίσει τον ανταγωνισμό. Για παράδειγμα, έχει ξοδέψει μια περιουσία προκειμένου να συντηρεί την εφημερίδα «New York Post», η οποία έχει ζημιές περίπου 70 εκατομμυρίων δολαρίων τον χρόνο, σε μια προσπάθεια να διαλύσει την αντίπαλο ταμπλόνι της πόλης, την «Daily News».

Όπως λένε δημοσιογράφοι

του συγκροτήματος του Μέρντοχ, στις συσκέψεις η συζήτηση επικεντρώνεται όχι στο πώς θα κερδίσει από αυτή την κίνηση η «Wall Street Journal» αλλά στο «πώς θα σκοτώσουμε τους «New York Times»». «Δεν είναι μια οικονομική απόφαση», εξηγεί ένας αναλυτής. «Ας πούμε ότι θα κερδίσουν 10-20% των διαφημίσεων. Αυτό δεν πρόκειται να αποτελέσει μοιραίο πλήγμα για τους «New York Times», αλλά σε αυτό το περιβάλλον αβεβαιότητας ακόμα και η μικρότερη απώλεια μετράει».

Η εταιρεία του Μέρντοχ, η News Corp. δεν έχει διαψεύσει τις πληροφορίες ότι επενδύει 15 εκατομμύρια δολάρια τον χρόνο για το ένθετο της Νέας Υόρκης, απασχολώντας κατ' αρχήν 35 δημοσιογράφους στο σύνολο των 750 της «Wall Street Journal». Αυτό είναι το πρώτο βήμα, λένε, καθώς σκοπεύουν να προσθέσουν και άλλα ένθετα με στόχο να προσελκύσουν περισσότερες γυναίκες αναγνώστριες και να αυξήσουν τον αριθμό των συνδρομητών τους. Οι «New York Times», που απασχολούν περισσότερα από 1.100 άτομα, παίρνουν πάντα τον ανταγωνισμό πολύ σοβαρά, εξηγεί ο διευθυντής Μπιλ Κέλερ, «αλλά εάν καταγράφεις και την ποιότητα του ρεπορτάζ μας, τότε υπερέχουμε σημαντικά σε όλους τους τομείς». Το μέλλον θα δείξει ποιος θα κερδίσει στη μάχη, αλλά και ποια τακτική μπορεί να κάνει την έκπληξη στο υποτονικό σήμερα περιβάλλον των εφημερίδων όπου κανείς δεν τολμά την ανατροπή.

Πτώση των free press

Η κρίση στον χώρο των εφημερίδων δεν θα μπορούσε να αφήσει αλώβητες τις δωρεάν εκδόσεις. Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου του Άμστερνταμ Πιέτ Μπάκερ που παρακολουθεί την πορεία τους τα τελευταία 15 χρόνια διαπιστώνει ότι τα τελευταία 2 χρόνια παρατηρείται πτώση της κυκλοφορίας τους η οποία φαίνεται να επιταχύνεται τώρα. Πολλές εξ αυτών αναγκάζονται να συγχωνευθούν, ενώ για πρώτη φορά από το 2005, όταν σημειώθηκε η υψηλότερη κυκλοφορία τους, έχουμε σήμερα στην Ευρώπη λιγότερους από 85 τίτλους. Η πώση το 2009 της κυκλοφορίας των free press έφθασε το 19% – από 26.165.000 φύλλα το 2008 στα 21.309.000 πέρσι. Και η τάση αυτή φαίνεται να συνεχίζεται και το 2010.

Ευρωπαίοι και online διαφημίσεις

Μεγαλύτερο βαθμό ανταπόκρισης δείχνουν οι Ευρωπαίοι καταναλωτές στις online διαφημίσεις σε σύγκριση με τους Αμερικανούς καταναλωτές. Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας Comscore, ο ρυθμός των επισκέψεων σε ιστοσελίδες μετά την έκθεση σε διαδικτυακές διαφημίσεις είναι κατά 49% υψηλότερος από τον αντίστοιχο στις ΗΠΑ. Οι χρήστες του Ίντερνετ που εκτίθενται σε διαφημιστικές καμπάνιες επισκέπτονται σε ποσοστό 72% την ιστοσελίδα ενός διαφημιζόμενου, σε σύγκριση με εκείνους που δεν βλέπουν διαφημίσεις στις ιστοσελίδες που επισκέπτονται.

Γράφει η Νατάσα Μπαστέα natadolnet.gr

Τα Μέσα σε αριθμούς

Μέση κυκλοφορία ημερήσιων εφημερίδων πανελλαδικά				Μέση κυκλοφορία κυριακάτικων εφημερίδων πανελλαδικά				Πανελλαδικές κυκλοφορίες Σαββάτου 20/3/2010					
ΤΑ ΝΕΑ	53.558	-236	22,4	ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ	167.220	-8.970	16,8	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ					
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ	38.285	2.297	16,0	ΤΟ ΒΗΜΑ της Κυριακής	158.610	-11.590	15,9	ΤΑ ΝΕΑ	101.950	12.140	32,2		
ΕΘΝΟΣ	34.232	1.330	14,3	Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	139.110	-39.640	13,9	ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ	74.590	16.120	23,6		
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	25.470	-450	10,6	REAL NEWS	126.360	24.920	12,7	Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	33.180	-560	10,5		
ESPRESSO	23.615	-13	9,9	ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ	125.030	-4.400	12,5	ΕΘΝΟΣ	31.590	-2.940	10,0		
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ	16.692	-332	7,0	ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ	96.160	-4.350	9,6	ESPRESSO	17.630	-9.430	5,6		
ΑΔΕΣΜΕΥΤΟΣ ΤΥΠΟΣ (ΡΙΖΟΣ)	10.643	-565	4,4	ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ	48.650	-3.850	4,9	ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ	11.620	-6.790	3,7		
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ	8.940	-536	3,7	ΝΕΤΟ	39.520	480	4,0	ΑΔΕΣΜΕΥΤΟΣ ΤΥΠΟΣ (ΡΙΖΟΣ)	10.370	-630	3,3		
ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ	6.290	-668	2,6	ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ	33.470	12.680	3,4	ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ	7.790	-480	2,5		
ΤΟ ΒΗΜΑ	5.438	190	2,3	ESPRESSO της Κυριακής	21.610	4.550	2,2	ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ	5.870	-300	1,9		
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ	5.173	-39	2,2	ΤΟ ΠΑΡΟΝ	11.320	-690	1,1	ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ	5.320	-210	1,7		
ΑΥΡΙΑΝΗ	3.400	52	1,4	ΑΔΕΣΜΕΥΤΟΣ της Κυριακής (ΡΙΖΟΣ)	9.870	-340	1,0	ΤΟ ΒΗΜΑ	5.180	-300	1,6		
ΕΣΤΙΑ	2.658	14	1,1	ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ	5.720	-1.210	0,6	ΑΥΡΙΑΝΗ	3.130	-270	1,0		
Η ΑΥΓΗ	1.636	-44	0,7	Η ΑΥΓΗ	4.640	-270	0,5	ΕΣΤΙΑ	2.980	-40	0,9		
Η ΒΡΑΔΥΝΗ	1.605	-117	0,7	ΑΥΡΙΑΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ	3.090	-330	0,3	Η ΑΥΓΗ	1.560	-90	0,5		
ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΩΡΑ (Μιχαλόπουλος)	1.048	8	0,4	ΤΟ ΑΡΘΡΟ	2.630	300	0,3	Η ΒΡΑΔΥΝΗ	1.500	-40	0,5		
ΝΙΚΗ	604	-11	0,3	ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΩΡΑ της Κυριακής (Μιχαλ.)	2.170	10	0,2	ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΩΡΑ (Μιχαλόπουλος)	1.100	-60	0,3		
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ	214	-1	0,1	Η ΒΡΑΔΥΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ	2.010	40	0,2	ΝΙΚΗ	600	-20	0,2		
Σύνολο	239.501	879	100	ΝΙΚΗ της Κυριακής	560	-50	0,1	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ	220	-10	0,1		
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ				ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ	210	0	0,0	Σύνολο	316.180	6.060	100		
ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ	6.002	-551		Σύνολο	997.960	-9.530	100						
				ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ									
				ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ	20.990	1.780							

Η πρώτη στήλη παρουσιάζει τον μ.ό. πωλήσεων των εφημερίδων, η δεύτερη τη διαφορά από την προηγούμενη εβδομάδα και η τρίτη το μερίδιο της αγοράς (%).

Από 15/3/2010 έως 21/3/2010

Η πρώτη στήλη παρουσιάζει τον πανελλαδικό μ.ό. πωλήσεων των σαββατικών εφημερίδων, η δεύτερη τη διαφορά από την προηγούμενη εβδομάδα και η τρίτη το μερίδιο της αγοράς (%).

Αίφνης ξαναβλέπουμε πατέρες της Εκκλησίας στα τηλεπαράθυρα να αντιδρούν στην απόφαση του κράτους να φορολογήσει την εκκλησιαστική περιουσία

«Ιερή» μικρολογιστική

Φαινόμενα

Της **Πόπης Διαμαντάκου**
diaman@dolnet.gr

Είχε περάσει καιρός από τότε που απαραίτητο στοιχείο των πάνελ εθνοξεμαλλιάσματος αποτελούσε το ράσο. Εκείνες τις εποχές τα τηλεπαράθυρα είχαν αναδείξει μάλιστα ρασοφόρους ταλαντούχους της τηλεθέσης σε τηλεοπτικά υπερθέαμα που αντανάκλασαν ότι μια παράδοση του τόπου αλλά και την επίσημη, τότε (επί Χριστόδουλου), «γραμμή» της Εκκλησίας.

Ήταν η εποχή κατά την οποία η θρησκευτική πίστη από βαθιά ανθρώπινη ανάγκη γινόταν το άλλοθι για μια κοσμική εκμετάλλευση του τηλεοπτικού μέσου από την πλευρά της Εκκλησίας. Θυμόμαστε να μπαίνουν κάμερες στους ναούς, να καταγράφουν βουρκωμένα μάτια ιερωμένων και φλογερούς, εθνικοπατριωτικούς λόγους με τους οποίους διεκδικούσαν ρόλους εθνοπατέρων.

Τις ημέρες εκείνες η Εκκλησία έσπευδε να εκμεταλλευτεί τους όρους του τηλεοπτικού θεάματος για να καταλάβει τη μεγαλύτερη δυνατή θέση στη συνείδηση του φιλοθεάμονος. Επιλογή που αποδείχθηκε δίκοπο μαχαίρι. Γιατί με την ίδια σφοδρότητα που «διαφήμιζε» την εξ ορισμού αγιοσύνη των έργων και λόγων της, δέχθηκε τη δυσφήμιση από τα σκάνδαλα που ξέσπασαν στους κόλπους της.

Μεσολάβησαν στιγμές που ούτε την Εκ-

κλησία έκαναν περήφανη ούτε τη μοναστηριακή παράδοση τίμησαν. Δεν είναι μόνο το Βατοπέδι που έχει παραμείνει στη συνείδηση των πολιτών ως το απόλυτο σύμβολο της διαπλοκής κράτους και ράσων (με τη συμβολική και ουσιαστική τους έννοια), αλλά και ένα σωρό υποθέσεις που αφορούσαν ιερείς, όπως εκείνη γηραιού μητροπολίτη που βρέθηκε με ένα εκατομμύριο ευρώ προσωπική περιουσία και ισχυρίστηκε ότι ήταν «κομπόδεμα για τα γηρατειά του».

Τους πατέρες της Εκκλησίας ξαναβλέπουμε στα τηλεπαράθυρα να αντιδρούν στην απόφαση του κράτους να φορολογήσει την εκκλησιαστική περιουσία. Πολύ θυμωμένοι, όπως και οι οδηγοί ταξί, οι βενζινοπώλες και άλλες κατηγορίες επαγγελματιών, τα χρόνια προνόμια των οποίων δημιούργησαν την πεποίθηση ότι πρόκειται για κατηγορίες πέραν των νόμων.

Θλιβερή εικόνα. Δεν αρμόζει στην Εκκλησία να διεκδικεί στα τηλεπαράθυρα τη συντήρηση οικονομικών προνομίων που ουδείς από τους πιστούς της διαθέτει. Πολύ περισσότερο όταν έχει μείνει σιωπηλή στις αλληπάλληλες αποκαλύψεις οικονομικών σκανδάλων, τόσο στους κόλπους της όσο και σε μοναστήρια.

Το πρόβλημα δεν είναι αν η Εκκλησία δεν έχει μεγάλη περιουσία, όπως σπεύδουν διάφοροι να ισχυριστούν (Ανθιμος), ούτε το ότι δεν εντάσσονται σε αυτήν οι μοναστηριακές περιουσίες. Αυτή είναι η «ιερή» μικρολογιστική. Αλλά ότι δίνει σε μια δύσκολη στιγμή για τους πολίτες και δη τους ασθενέστερους οικονομικά την εικόνα παλαιουσυνδικαλιστή, από εκείνους που αποκαλύφθηκε ότι ωφελήθηκαν οικονομικά «πουλώντας» στις εξουσίες την εμπιστοσύνη των εργαζομένων. Με «αγιαστούρα» ή χωρίς, η νοοτροπία παραμένει ίδια.

Ο Μητροπολίτης Ανθιμος με το κατάλληλο, ολόχρυσο, λειτουργικό ένδυμα, ιδανικό για να επιτεθεί με την ποιμαντορική ράβδο κατά της επιβολής φορολογικών μέτρων στην Εκκλησία

Όλοι θα πάρετε

Παρατηρήσαμε ότι όταν είχαν στο Mega τη Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου, προβάλλει ο Γιώργος Αυτιάς μια προηγουμένη συνέντευξη της στην εκπομπή του. Την

επομένη βλέπει Λοβέρδο στο Mega. Προβάλλει και αυτός, την ίδια ώρα, μια δική του συνέντευξη με τον Λοβέρδο.

Βλέπει στη NET τον εργατολόγο Αλέξη Μητρόπουλο, προβάλλει και αυτός μια μαγνητοσκοπημένη συνέντευξη με τον ίδιο. Είπαμε ο ανταγωνισμός είναι σκληρός, αλλά όχι και να αρρωστήσετε κυνηγώντας ο ένας την ουρά του άλλου. Όλοι στην ίδια παραλία παίζετε, παιδιά, κάντε υπομονή, η άμμος φτάνει για όλα τα κουβαδάκια.

Χρυσά Βατόμουρα

Μας άρεσε στους Singles (Mega). Πέρασε καιρός από τότε. Την ξαναβλέπουμε στην «Ονειροπαγίδα» (ANT1). Κρίμα που στη

χώρα μας δεν υπάρχουν «Χρυσά Βατόμουρα» για τις χειρότερες εμφανίσεις ηθοποιών, γιατί σίγουρα της ανήκει ένα. Υποδύεται την κακομαθημένη πλουσία κόρη, σαν να πρόκειται για καθυστερημένο λόγω χρόνιας απομόνωσης (τύπου Κωσταλέξη). Κάνει σαν να αγνοεί ακόμη και την έννοια βασικών λέξεων και αντιδρά με την ίδια μηχανική манιέρα, σαν να την ξαφνιάζουν τσιμπώντας την κάθε φορά που της απευθύνουν τον λόγο. Όχι ότι φημίζεται η εγχώρια τηλεόραση για τις προσεγμένες ερμηνείες, αλλά μερικές ξεπερνούν τα όρια.

Τηλε-μόδες που περνούν γρήγορα

Είχε πλάκα. Κατάντησε Βαρετός. Με το ίδιο ύφος, τα ίδια ασταία τύπου τώρα-θα-σας-προκαλέσω-με-σεξουαλικά-υπονοούμενα, μοιάζει πλέον σαν «παγωμένη» αποκριτική φιγούρα που συμβολίζει το πάρτι, αλλά ούτε έκπληξη προκαλεί ούτε κέφι. Δύσκολα θα αρνηθεί κανείς ότι είχε την ευφυΐα να διακρίνει και να υπηρετήσει με συνέπεια τον καρναβαλισμό της εγχώριας τηλεόρασης, προτείνοντας τον εαυτό του ως ιδανικό ρόλο. Δεν ήταν διόλου δύσκολο να εντυπωσιάσει με τις αθυροστομίες και τα σεξουαλικά υπονοούμενα που ήταν

προστατευμένα από το πλαίσιο των τάλεντ σόου, όπου έκανε και το μεγάλο του σουξέ. Και στις πωλήσεις θεαμάτων μέχρι τώρα αποδείχθηκε καλός ο Ψινάκης. Με δεδομένη μια παρθένα – από τις αγαπημένες του λέξεις για να κάνει «πονηρά» λογοπαίγνια – αγορά και ένα άμαθο φιλοθέαμον πλήθος στα μανταζερίστικα σουσουμια. Άλλωστε υπήρξε αποκλειστικός διαμορφωτής της πρώτης περιόδου της καριέρας του Ρουβά και εκ των πρώτων και πολυτιμότερων προμηθευτών της κουτσομπολιότικης τη-

λεόρασης, από την εποχή που η Τατιάνα παρουσίαζε τις ηθικολογικές τηλεοπερέτες τύπου «η φούστα του Ρουβά». Μπορεί στις αναπτυγμένες αγορές της σοουμπίζ αυτός ο ενδυματολογικός μανταζερισμός να θεωρούνταν «passi» (ξεπερασμένος), αλλά στους εγχώριους ιθαγενείς φιλοθεάμονες είχε πέραση. Κατόπιν πειραματίστηκε με τηλεπερσόνες σαν τη Λουκά και την Τζούλια, δοκιμάζοντας τις αντοχές του φιλοθεάμονος στην πλάκα. Αποδείχθηκαν μεγάλες. Φαίνεται όμως ότι άγγιξε και ο ίδιος

τα όριά του. Δεν άφησε άλλωστε ευκαιρία που να μην την εκμεταλλευτεί. Από το καρταζαφέριο φλερτ για να κατέβει βουλευτής μέχρι τη βαρετή πλέον πλάκα με την ηλικία του και το λίφτινγκ του, βρέθηκε στο επίκεντρο κάθε υπερβολής που γέννησαν στρεβλώσεις της εγχώριας τηλεόρασης. Δυστυχώς, αποτελεί πλέον μέρος τους. Κουραστικός όπως και αυτός. Και το χειρότερο, δείχνοντας αδυναμία να αντληθεί ότι οι τηλεοπτικές μόδες περνούν πολύ γρήγορα. Και η δική του το ίδιο.

Κάρει Μάλιγκαν

6 Η επόμενη «Ωραία». Την πλανόδια πωλήτρια λουλουδιών Ελίζα Ντούιπλ θα ερμηνεύσει η Κάρει Μάλιγκαν σε ριμέικ της ταινίας «Ωραία μου κυρία», έναν ρόλο που κατά το παρελθόν έφεραν εις πέρας οι Τζούλι Άντριους και Όντρεϊ Χέμμπορν. Η Έμα Τόμσον έχει αναλάβει τη διασκευή του σεναρίου και αποκάλυψε ότι αναζητά τον ηθοποιό που θα ερμηνεύσει τον Χένρι Χίγκινς. Όσο για τις φήμες που θέλουν τον Χιου Γκραντ να αναλαμβάνει τον ρόλο – τον οποίο ερμήνευσε ο Ρεξ Χάρισον στο Μπρόντγουεϊ το 1956 και στον κινηματογράφο το 1964 – η Έμα Τόμσον απαντά: «Λατρεύω τον Χιου και θα το ήθελα πολύ. Δεν ξέρω όμως αν θέλει και ο ίδιος να συμμετάσχει στην ταινία».

» Ο ΤΖΕΪΜΣ ΚΑΜΕΡΟΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ ΕΠΙΚΡΙΤΩΝ ΤΟΥ

«Κάτω τα χέρια σας από τη γαλάζια φυλή του Avatar»

Του **Guy Adams**

Σαν ηφαίστειο έτοιμο να εκραγεί ήταν όλο αυτό το διάστημα ο Τζέιμς Κάμερον, ύστερα από όσα έχει ακούσει για τους γαλάζιους ήρωες της ταινίας του «Avatar» και τα έμμεσα πολιτικά σχόλιά του. Ο υπαιτιγμοί του σχολιαστή της Fox News Γκλεν Μπεκ για τον «υποτιθέμενο φιλελευθερισμό» που θέλει να περάσει στο κοινό η τρισδιάστατη φυλή των Να'νι, εξόργισαν τον σκηνοθέτη.

«Είναι τρελός και επικίνδυνος. Οι ιδέες του "δηλητηριάζουν" όσους τον παρακολουθούν», είπε ο Τζέιμς Κάμερον που βρίσκεται και επισήμως στα μαχαίρια με τον συντηρητικό και ευέξαπτο Γκλεν Μπεκ – ο οποίος θεωρείται και ιδρυτής της αμερικανικής πολιτικής κίνησης «Tea Party Movement» για τα οικονομικά και τη φορολογία.

«Τον γνωρίζω καλά. Με είχε αποκαλέσει Αντίχριστο», είπε ο βραβευμένος με Όσκαρ σκηνοθέτης, σε συγκέντρωση με αφορμή την κυκλοφορία του DVD του «Avatar». Φαίνεται πως η διαμάχη τους καλά κρατεί από το 2007, όταν ο Γκλεν Μπεκ τον αποκάλεσε «Αντίχριστο» καθώς δεν συμφωνούσε με όσα αποκάλυψε ο Τζέιμς Κάμερον στο ντοκιμαντέρ «The lost tomb of Jesus» (Ο χαμένος τάφος του Ιησού) όπου αμφισβητούσε την Ανάσταση του Χριστού.

«Του προτείνω να το συζητήσουμε. Μπορεί να αποκαλυφθεί τι ακριβώς τύπος είναι», είπε ο σκηνοθέτης που δεν φημίζεται στο Χόλιγουντ για την ηρεμία και την υπομονή του. Συνεργάτες του τον αποκαλούν «δαιμονισμένο» ενώ η Κέιτ Γουίνσλετ

έχει δηλώσει ότι μετά τον «Τιτανικό» δεν πρόκειται να ξανασυνεργαστεί μαζί του, εκτός και αν είναι πολύ καλή η αμοιβή της.

Τα πυρά που έχει δεχτεί για τα πολιτικά μηνύματα της ταινίας δεν εμπόδισαν την επιτυχία της νέας του παραγωγής, που έφερε κέρδη δύο δις. ευρώ στα ταμεία.

«Ρατσιστική ταινία φαντασίας», τη χαρακτήρισε ο Ντέιβιντ Μπρουκς των «New York Times». Όσο για τα μηνύματα περί του κινδύνου κλιματικής αλλαγής και την επίθεση κατά των ιμπεριαλιστικών πολέμων, ο Τζον Πόντορετζ της «Weekly Standard» θεωρεί ότι πρόκειται για μια

«έκφραση αντιαμερικανισμού». Αυτόν τον χαρακτηρισμό ο Τζέιμς Κάμερον δεν τον αρνείται. Αντιθέτως, όπως λέει, «είμαι χαρούμενος επειδή τους νευριάζω. Άλλωστε δεν συμφωνώ με την κοσμοθεωρία τους».

«Δεν περίμενα ότι θα κάνω φίλους με μια ταινία που περιέχει τόσο δυνατά περιβαλλοντολογικά και αντιπολεμικά μηνύματα», λέει ο Τζέιμς Κάμερον, που ετοίμαζε εδώ και χρόνια το «Avatar» και περίμενε τη δημιουργία ειδικών οθονών για τρισδιάστατες προβολές σε όλο τον κόσμο, ώστε να κάνει δυναμική επιστροφή 12 χρόνια μετά τον «Τιτανικό».

«Τα κολλημένα μυαλά που αρνούνται να με ακούσουν είναι άκρως επικίνδυνα», λέει ο Τζέιμς Κάμερον, σε όσους τον κατηγορούν για τα έμμεσα περιβαλλοντικά και αντιπολεμικά μηνύματα της τρισδιάστατης ταινίας του «Avatar»

Χορός και βουτιές πάνω από τα κεφάλια τους

«Κτηνώδης δύναμη», συναρπαστικό θέαμα. Η χορευτική ομάδα De la Guarda, γνωστή και στο αθηναϊκό κοινό από τα εντυπωσιακά χορευτικά ηχοθεάματα στο πρώην ανατολικό αεροδρόμιο, παρουσίασε την «Fuerza Bruta: Look Up», ή αλλιώς «Κτηνώδης δύναμη: κοιτάξτε ψηλά» – ένα ακόμη ασυνήθιστο σόου – στο Μπουένος Άιρες. Πάνω σε μία καλά τεντωμένη πλαστική διάφανη επιφάνεια πλημμυρισμένη από νερό, η οποία κρεμόταν μερικές δεκάδες εκατοστά πάνω από τα κεφάλια των θεατών, οι χορευτές – μέλη της ομάδας εντυπωσίασαν με ένα ηχοθέαμα που συνδυάζει πρωτότυπες χορογραφίες, πλαστικότητα κινήσεων, ερωτική αύρα και... δροσερές σταγόνες. Με τους κατάλληλους – υποβλητικούς – φωτισμούς εναρμονισμένους με ελέκτρο ποπ συνθέσεις, ο θεατής είχε την ψευδαίσθηση ότι οι χορευτές περπατούσαν ή κολυμπούσαν στον αέρα. Φλόγες, νερό, αέρας, καπνοί και άλλα οπτικά εφέ δημιούργησαν μια φαντασμαγορία. Οι θεατές δεν είχαν παρά να σηκώσουν τα χέρια και να αξίζουν τη διάφανη μεμβράνη που τους χώριζε από τους χορευτές και τους κρατούσε στεγνούς.

Η Κίρα Νάιπλι και ο Τζέιμς ΜακΑβόι στην κινηματογραφική μεταφορά της «Εξιλέωσης»

Η βραβευμένη «Εξιλέωση» γίνεται Όπερα

Μετά τη μεταφορά του στη μεγάλη οθόνη με τη βραβευμένη με Όσκαρ ταινία του Τζον Ράιτ το 2007, το μυθιστόρημα «Εξιλέωση» του Ίαν ΜακΓιούαν θα διασκευαστεί σε όπερα από τον Μάικλ Μπέρκλεϊ. «Εγώ ανέλαβα τη μουσική, ενώ το λιμπρέτο θα γράψει ο ποιητής Κρεγκ Ράιν, καθώς ήταν απόφαση του Ίαν ΜακΓιούαν να μην ασχοληθεί με αυτό

το κομμάτι. Ψάχνουμε έναν τρόπο ώστε να συμμετάσχει ενεργά στην παραγωγή» είπε ο συνθέτης, ο οποίος συνεργάστηκε με τον ΜακΓιούαν το 1982 στο ανέμβασμα του ορατορίου και το 2008 στην όπερα «For You». Αυτήν την περίοδο ο Ίαν ΜακΓιούαν δουλεύει ένα κινηματογραφικό σενάριο, βασισμένο στο βιβλίο του «On Chesil Beach». Η ιστορία της «Εξιλέωσης»

διαδραματίζεται κατά την περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και αφορά τον έρωτα μεταξύ μιας όμορφης αριστοκράτισσας και ενός κηπουρού, που κατηγορείται για έναν βιασμό που δεν διέπραξε και αναγκάζεται να πάει φυλακή και στη συνέχεια να καταταγεί στον στρατό. Στην ομώνυμη ταινία, τους ρόλους ερμήνευσαν η Κίρα Νάιπλι και ο Τζέιμς ΜακΑβόι.